

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. április 3.^{*i}

„Előzetes döntéshozatal – Verseny – EK 82. cikk – Erőfölénnyel való visszaélés – 1/2003/EK rendelet – A 3. cikk (1) bekezdése – A nemzeti versenyjog alkalmazása – A nemzeti jog és az uniós jog alapján egy-egy bíróságot kiszabó nemzeti versenyhatósági határozat – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 50. cikk – A *ne bis in idem* elve – Alkalmazhatóság”

A C-617/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2017. október 30-án érkezett, 2017. szeptember 26-i határozatával terjesztett elő

a **Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.**

és

a **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

közt,

Edward Dętka,

Mirosław Krzyszczak,

a **Zakład Projektowania i Programowania Systemów Sterowania Atempol Sp. z o.o. w Piekarach Śląskich,**

az **Ommer Polska Sp. z o.o. w Krapkowicach,**

a **Glimat Marcinek i S-ka spółka jawna w Gliwicach,**

a **Jastrzębskie Zakłady Remontowe Dźwigi Sp. z o.o. w Jastrzębiu Zdroju,**

a **Petrofer-Polska Sp. z o.o. w Nowinach,**

a **Pietrzak B. B. Beata Pietrzak, Bogdan Pietrzak Spółka jawna w Katowicach,**

Ewelina Baranowska,

Przemysław Nikiel,

Tomasz Woźniak,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

a **Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Bielinach,**

Lech Marchlewski,

a **Zakład Przetwórstwa Drobiu Marica spółka jawna J. M. E. K. Wróbel sp. jawna w Bielsku Białej,**

a **HTS Polska Sp. z o.o.,**

a **Paco Cases Andrzej Paczkowski, Piotr Paczkowski spółka jawna w Puszczykowie,**

Bożena Kubalańca,

Zbigniew Arczykowski,

a **Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług Unipasz Sp. z o.o. w Radzikowicach,**

Janusz Walocha,

Marek Grzegolec

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, K. Jürimäe (előadó), D. Šváby, S. Rodin és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. képviseletében W. Boruń és J. Wójcik radcy prawni,
- a Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów képviseletében B. Cebula radca prawny,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében T. Christoforou, M. Farley, J. Szczodrowski és F. van Schaik, meghatalmazotti minőségben,
- az EFTA Felügyeleti Hatóság képviseletében C. Zatschler, M. Sánchez Rydelski és C. Simpson, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. november 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió 2000. december 7-én Nizzában kihirdetett Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvének, valamint a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 3. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A. (a továbbiakban: PZU Życie) és a Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (a verseny- és fogyasztóvédelmi hivatal elnöke, a továbbiakban: az UOKiK elnöke) között az utóbbi azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amely erőfölénnyel való visszaélés miatt a nemzeti versenyjog, valamint az uniós versenyjog megsértése címén egy-egy bírságot szabott ki a PZU Życiével szemben.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 Az 1/2003 rendelet (6) preambulumbekkezdésének szövege a következő:

„[Az uniós] versenyszabályok hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében a tagállamok versenyhatóságainak az alkalmazásban fokozott mértékben részt kell venniük. E célból fel kell hatalmazni őket [az uniós] jog alkalmazására.”

- 4 E rendelet 3. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ha a tagállamok versenyhatóságai vagy a nemzeti bíróságok [az EK 81. cikk] (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra, amelyek e rendelkezés értelmében befolyásolhatják a tagállamok közötti kereskedelmet, a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra [az EK 81. cikket] is alkalmazniuk kell. Ha a tagállamok versenyhatóságai vagy a nemzeti bíróságok [az EK 82. cikk] által tiltott visszaélésre a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor [az EK 82. cikket] is alkalmazniuk kell.”

- 5 Az említett rendeletnek „A tagállamok versenyhatóságainak jogköre” című 5. cikke így rendelkezik:

„A tagállamok versenyhatóságai egyedi ügyekben alkalmazhatják [az EK 81.] és [EK 82. cikket]. E célból saját kezdeményezésükre vagy panasz alapján a következő határozatokat hozhatják:

[...]

– pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy a nemzeti joguk által biztosított egyéb szankciót szabhatnak ki.

Amennyiben a birtokukban lévő információk alapján a tilalom feltételei nem teljesülnek, olyan határozatot is hozhatnak, hogy részükről semmilyen intézkedés nem indokolt.”

- 6 Ugyanezen rendeletnek „A Bizottság és a tagállamok versenyhatóságai közötti együttműködés” című 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság és a tagállamok versenyhatóságai [az uniós] versenyjog szabályait szoros együttműködésben alkalmazzák.

[...]

(3) Amennyiben a tagállamok versenyhatóságai [az EK 81.] vagy [EK 82. cikk] alapján járnak el, az első hivatalos vizsgálati cselekmény előtt vagy annak megkezdése után késedelem nélkül írásban értesítik erről a Bizottságot. Ez az információ rendelkezésre bocsátható más tagállamok versenyhatóságai számára is.

[...]”

7 A 1/2003 rendelet 16. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben a nemzeti bíróságok hoznak határozatot [az EK 81.] vagy [EK 82. cikk] hatálya alá tartozó olyan megállapodásokról, döntésekről vagy magatartásokról, amelyek már bizottsági határozat tárgyát képezik, nem hozhatnak a Bizottság által elfogadott határozattal ellentétes határozatot. Kerülniük kell továbbá az olyan határozat kibocsátását, amely ellentétben állna a Bizottság által kezdeményezett eljárásban a Bizottság által tervezett határozattal. E célból a nemzeti bíróság felmérheti, hogy szükséges-e az előtte folyó eljárást felfüggeszteni. Ez a kötelezettség nem érinti [az EK 234. cikk] szerinti jogokat és kötelezettségeket.

(2) Amennyiben a nemzeti bíróságok hoznak határozatot [az EK 81.] vagy [EK 82. cikk] hatálya alá tartozó olyan megállapodásokról, döntésekről vagy magatartásokról, amelyek már bizottsági határozat tárgyát képezik, nem hozhatnak a Bizottság által elfogadott határozattal ellentétes határozatot.”

A lengyel jog

8 A 2000. december 15-i ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów (a verseny- és fogyasztóvédelemről szóló törvény) (Dz. U. de 2000., 122. szám, 1319. tétel, a továbbiakban: LPCC) 8. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A vállalkozás vagy a vállalkozások számára tilos az érintett piac tekintetében fennálló erőfölénnyel való visszaélés.”

9 Az LPCC 101. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„[Az UOKiK elnöke] a vállalkozással szemben végzéssel pénzbírságot szabhat ki, amelynek összege a vállalkozás által a pénzbírság kiszabását megelőző gazdasági évben elért bevétel 10%-át nem haladhatja meg, ha e vállalkozás, ha csak gondatlanságból is:

1. megsértette az 5. cikkben rögzített tilalmat, amennyiben a 6. és 7. cikk szerinti kizáró ok nem áll fenn, vagy a 8. cikkben rögzített tilalmat;
2. megsértette az [EK 81. vagy EK 82. cikket];

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 Az UOKiK elnöke a 2007. október 25-i határozatban megállapította, hogy a PZU Życie a 2001. április 1-jétől e határozat meghozataláig terjedő időszakban visszaélt erőfölényével a munkavállalók részére biztosított csoportos életbiztosítások lengyelországi piacán, következésképpen pedig megsértette az LPCC 8. cikkét.

- 11 Az UOKiK elnöke ezenkívül úgy ítélte meg, hogy az e visszaélésnek minősülő magatartás negatív hatással lehetett a külföldi biztosítók lengyelországi piacra való belépésének lehetőségére, ennek következtében pedig érinthette a tagállamok közötti kereskedelmet. Így az UOKiK elnöke megállapította, hogy a PZU Życie a nemzeti jogon kívül megsértette az EK 82. cikket is.
- 12 Az UOKiK elnöke a PZU Życiével szemben összesen 50 381 080 lengyel zloty (PLN) (nagyjából 11 697 000 euró) bírságot szabott ki, amely magában foglalt egyrészt egy 33 022 892,77 PLN (nagyjából 7 664 000 euró) összegű bírságot a nemzeti versenyjogi rendelkezéseknek a 2001. május 1-jétől 2007. október 25-ig terjedő időszakban történő megsértéséért, másrészt pedig egy 17 358 187,23 PLN (nagyjából 4 033 000 euró) összegű bírságot az EK 82. cikknek a 2004. május 1-jétől, vagyis a Lengyel Köztársaság uniós csatlakozásának időpontjától 2007. október 25-ig terjedő időszakban történő megsértéséért.
- 13 2018. március 28-i ítéletével a Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (varsói regionális bíróság – verseny- és fogyasztóvédelmi bíróság, Lengyelország) elutasította a PZU Życie által a 2007. október 25-i határozattal szemben előterjesztett keresetet. Ezt az ítéletet helybenhagyta a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság, Lengyelország) 2015. szeptember 17-i ítélete.
- 14 A PZU Życie felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) elé, hivatkozva a Charta 50. cikkében, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJE) 7. jegyzőkönyvének 4. cikkében biztosított *ne bis in idem* elvének megsértésére. Az alapeljárás felperese azt állítja, hogy az uniós jog megsértéséért két alkalommal szankcionálták őt, vagyis először közvetlen módon, az 1/2003 rendelet 5. cikkével együtt értelmezett EK 82. cikk alapján, másodszor pedig közvetett módon, a nemzeti versenyjog címén.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy a *ne bis in idem* elve kiemelt jelentőséggel bír egy demokratikus jogállamban, és tiltja, hogy ugyanazon személyt ugyanazon cselekményért két alkalommal szankcionálják. A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az alapjogvita lényegében arra a kérdésre vonatkozik, hogy a *ne bis in idem* elvének alkalmazása szempontjából milyen esetben áll fenn a versenyjog megsértéséért ugyanazon ügyben hozott második ítélet vagy ugyanazon ügyben alkalmazott második szankció.
- 16 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a 2009. február 10-i Sergueï Zolotoukhine kontra Oroszország ítéletben (CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, 78–82. pont) az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy ez az elv a tényállás azonossága esetén, nem pedig ugyanazon jogsértés esetén alkalmazandó. Ezen ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az említett elv megsértésének minősül, ha valamely személyt – mint a jelen ügyben is – ugyanazon versenyellenes magatartásért két alkalommal szankcionálják. A Bíróság ugyanezt a megközelítést alkalmazta a versenyjogon kívüli egyéb területeken, így többek között az 1966. május 5-i Gutmann kontra Bizottság ítéletben (18/65 és 35/65, EU:C:1966:24) és a 2006. március 9-i Van Esbroeck ítéletben (C-436/04, EU:C:2006:165).
- 17 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a Bíróság a versenyjog területén kialakított ítélkezési gyakorlatában ezzel szemben úgy ítélte meg, hogy a *ne bis in idem* elve a tényállás azonosságával, a jogsértés elkövetőjének azonosságával és a védett jogi tárgy azonosságával kapcsolatos hármas feltételnek van alávetve. Közelebbről, a tényállás azonosságát illetően a Bíróság a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítéletben (C-17/10, EU:C:2012:72, 99. pont) pontosította, hogy azt nem csupán a vállalkozás magatartása szempontjából kell értékelni, hanem e magatartás időbeli és területi hatásaira tekintettel is.

- 18 Így a kérdést előterjesztő bíróság szerint eltérés áll fenn a Bíróság által a versenyjogi ügyekben és az uniós jog egyéb területein alkalmazott megközelítés között. A versenyjog területén ugyanis a Bíróság a tényállás azonosságán és a jogsértés elkövetőjének azonosságán kívül megkövetelte, hogy a védett jogi tárgy is azonos legyen. E további feltétel a kérdést előterjesztő bíróság szerint korlátozza a *ne bis in idem* elvének alkalmazási körét. A jelen esetben annak megállapításához vezet, hogy ez az elv nem sérült.
- 19 E bíróság tehát felveti azt a problémát, hogy hogyan alakul a *ne bis in idem* elvének érvényesülési köre, mivel e bíróság egyszerre köteles alkalmazni az EJEE és a Charta rendelkezéseit. Ezenkívül felteszi azt a kérdést, hogy ezen elvnek a versenyjog területén történő alkalmazására vonatkozóan a Bíróság által kialakított ítélkezési gyakorlat összhangban van-e a Charta 52. cikke (3) bekezdésének harmadik mondatával, mivel ez az ítélkezési gyakorlat korlátozottabb védelmet nyújt annál, amelyet az EJEE biztosít.
- 20 Harmadszor, arra az esetre, ha a Bíróság megerősítené, hogy a védett jogi tárgy azonossága olyan további szempontnak minősül, amelytől a *ne bis in idem* elvének alkalmazása függ, a kérdést előterjesztő bíróság felveti azt a problémát, hogy az 1969. február 13-i Wilhelm és társai ítéletet (14/68, EU:C:1969:4) – amelyet a *ne bis in idem* elvét kétségbe nem vonó ügyben hoztak – akként kell-e értelmezni, hogy az uniós és a nemzeti versenyjog által védett jogi tárgy ugyanaz. E félreérthetőség a 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítéletből (C-17/10, EU:C:2012:72, 81. és 98. pont) is következik, amelyet ugyanakkor akként is lehetne értelmezni, hogy az e két jogrendszer által védett jogi tárgy ugyanaz. E kérdés, amelyet még nem döntöttek el, meghatározó az alapügy megoldása szempontjából, amelyet a tényállás azonossága jellemez, és amelynek kapcsán ugyanazon eljárásban párhuzamosan alkalmazták az uniós jog és a nemzeti jog egymásnak megfelelő rendelkezéseit.
- 21 Ilyen körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Értelmezhető-e úgy [a Charta] 50. cikke, hogy a *ne bis in idem* elve alkalmazásának nemcsak az elkövető és a tényállás azonossága, hanem az azonos védett jogi tárgy is a feltétele?
- 2) Úgy kell-e értelmezni az [1/2003 rendeletnek] [a Charta] 50. cikkével összefüggésben értelmezett 3. cikkét, hogy a valamely tagállam versenyhatósága által párhuzamosan alkalmazott uniós jogi és nemzeti versenyszabályok ugyanazt a jogi tárgyat védik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 22 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseivel, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a Charta 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvét akként kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely nemzeti versenyhatóság valamely vállalkozással szemben ugyanazon határozat keretében egy-egy bírságot szab ki a nemzeti versenyjog megsértéséért és az EK 82. cikk megsértéséért.
- 23 Az 1/2003 rendelet a (6) preambulumbekkezdése szerint az uniós versenyszabályok hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében a nemzeti hatóságokat fokozott mértékben be kell vonni az alkalmazásba, felhatalmazva őket az uniós jog alkalmazására.
- 24 Így az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében, ha a tagállamok versenyhatóságai az EK 82. cikk által tiltott visszaélészerű magatartásra a nemzeti versenyjogot alkalmazzák, akkor e cikket is alkalmazniuk kell.

- 25 A Bíróság több alkalommal megállapította, hogy a nemzeti és az uniós versenyjogi szabályok párhuzamosan alkalmazandók. Az európai és a nemzeti versenyszabályok a versenykorlátozó magatartásokat eltérő szempontok alapján értékelik, továbbá hatályuk nem fedi egymást (2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 A fentiekből következően abban az esetben, ha a Bizottság nem indított eljárást abból a célból, hogy az 1/2003 rendelet III. fejezete alapján határozatot fogadjon el, amennyiben a nemzeti versenyhatóság alkalmazza a nemzeti jog azon szabályait, amelyek tiltják valamely vállalkozás azon egyoldalú magatartását, amely az EK 82. cikk értelmében érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondata megköveteli, hogy e hatóság ezzel párhuzamosan az EK 82. cikket is alkalmazza (lásd analógia útján, az EK 81. cikket illetően: 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 77. és 78. pont).
- 27 Az 1/2003 rendelet 5. cikke pontosítja, hogy az EK 82. cikk alkalmazására hatáskörrel rendelkező nemzeti versenyhatóság pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy a nemzeti joga által biztosított egyéb szankciót szabhat ki.
- 28 E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a versenyjogi bírságok kiszabására irányuló eljárásokban a *ne bis in idem* elvét tiszteletben kell tartani. A versenyjog területén az említett elv tiltja, hogy egy vállalkozást olyan versenyellenes magatartás miatt marasztaljanak el vagy vonjanak újból eljárás alá, amely miatt vele szemben egy már meg nem támadható korábbi határozatban szankciót szabtak ki, vagy amellyel kapcsolatban egy ilyen határozatban megállapították a felelősségének hiányát (lásd: 2012. február 14-i Toshiba Corporation és társai ítélet, C-17/10, EU:C:2012:72, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Így a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a *ne bis in idem* elve annak megelőzésére irányul, hogy valamely vállalkozást „újból elmarasztaljanak vagy eljárás alá vonjanak”, ami feltételezi, hogy e vállalkozást elmarasztalták vagy megállapították a felelősségének hiányát olyan korábbi határozatban, amellyel szemben már nincs helye jogorvoslatnak.
- 30 A *ne bis in idem* elvének ezen értelmezését megerősíti a Charta 50. cikkének szövege, valamint ezen elv létjogosultsága.
- 31 Először is, ami a Charta 50. cikkének szövegét illeti, e cikk akként rendelkezik, hogy „[s]enki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték”.
- 32 Mint azt a főtanácsnok is megállapította az indítványának 21. pontjában, e cikk kifejezetten ugyanarra a cselekményre vonatkozó, jogerős határozattal lezárt eljárás megismétlődésére vonatkozik. Márpedig olyan helyzetben, amelyben a nemzeti versenyhatóság az 1/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második mondatával összhangban párhuzamosan alkalmazza a nemzeti versenyjogot és az EK 82. cikket, éppen az ilyen megismétlődés hiányzik.
- 33 Másodszor, a *ne bis in idem* elvének létjogosultságát illetően emlékeztetni kell arra, mint azt lényegében a főtanácsnok is megállapította az indítványának 18. pontjában, hogy a *res iudicata* elv folyományaként ezen elvnek az a célja, hogy garantálja a jogbiztonságot és a méltányosságot annak biztosításával, hogy az érintett személy a vele szemben folytatott eljárást és adott esetben az elmarasztalását követően biztos lehessen abban, hogy ugyanazon jogsértésért nem fogják még egyszer eljárás alá vonni.
- 34 Így az elmarasztaláshoz vezető eljárások megismétlődésével szemben a *ne bis in idem* elve által kínált védelem tárgyaltan az olyan helyzetben, amikor ugyanazon határozatban párhuzamosan alkalmazzák a nemzeti versenyjogot és az uniós versenyjogot.

- 35 A fentiekből következik, mint azt írásbeli észrevételeiben az UOKiK elnöke, a lengyel kormány, a Bizottság és az EFTA Felügyeleti Hatóság is lényegében állította, hogy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló olyan helyzetben, amelyben a nemzeti versenyhatóság az 1/2003 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban párhuzamosan alkalmazza a nemzeti versenyjogot és az uniós versenyszabályokat, e rendelet 5. cikke alapján pedig akként szankcionál valamely vállalkozást, hogy ugyanazon határozat keretében egy-egy bírságot szab ki vele szemben e jog megsértéséért és e szabályok figyelmen kívül hagyásáért.
- 36 Ugyanakkor pontosítani kell, hogy abban az esetben, ha a nemzeti versenyhatóság ez utóbbi rendelkezés alkalmazásával úgy határoz, hogy az EK 82. cikk megsértéséért bírságot szab ki, e hatóság köteles a hatáskörét az uniós jog tiszteletben tartásával gyakorolni.
- 37 Az állandó ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy ha valamely uniós rendelet nem tartalmaz semmiféle, e rendelet megsértése esetén kiszabandó szankciót előíró különös rendelkezést, illetve e tekintetben a nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekre utal, az EK 10. cikk arra kötelezi a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden olyan intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és hatékonyságának biztosítására. Ennek érdekében a tagállamoknak – még ha ők választhatják is meg a szankciókat – különösen ügyelniük kell arra, hogy az uniós jog megsértését olyan anyagi jogi és eljárási jogi előírások alapján szankcionálják, amelyek hasonlóak a nemzeti jog hasonló jellegű és hasonló jelentőségű megsértésére alkalmazandó előírásokhoz, és amelyek mindenképpen arányos jelleget biztosítanak a szankciónak (lásd analógia útján: 1990. július 10-i Hansen ítélet, C-326/88, EU:C:1990:291, 17. pont).
- 38 Így, mint azt írásbeli észrevételeiben az EFTA Felügyeleti Hatóság is állítja, ha a nemzeti versenyhatóság ugyanazon határozat keretében két bírságot szab ki abból a célból, hogy szankcionálja a nemzeti versenyjog megsértését és az EK 82. cikk megsértését, e hatóságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a bírságok a jogsértés jellegéhez képest összességükben véve arányosak, amit az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.
- 39 Az eddigiekre tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a Charta 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely nemzeti versenyhatóság valamely vállalkozással szemben ugyanazon határozat keretében egy-egy bírságot szab ki a nemzeti versenyjog megsértéséért és az EK 82. cikk megsértéséért. Ilyen helyzetben ugyanakkor a nemzeti versenyhatóságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a bírságok összességükben véve arányosak a jogsértés jellegével.

A költségekről

- 40 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Unió 2000. december 7-én Nizzában kihirdetett Alapjogi Chartájának 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha valamely nemzeti versenyhatóság valamely vállalkozással szemben ugyanazon határozat keretében egy-egy bírságot szab ki a nemzeti versenyjog megsértéséért és az EK 82. cikk megsértéséért. Ilyen helyzetben ugyanakkor a nemzeti versenyhatóságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a bírságok összességükben véve arányosak a jogsértés jellegével.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.